

List Otwarty do Rady do Spraw Ogólnych i Państw Członkowskich w sprawie sytuacji w Polsce.

Szanowny Panie Ministrze,

25 września Rada ds. Ogólnych omawiała po raz drugi w tym roku sytuację w Polsce.

Z tej okazji chcemy powtórnie wyrazić nasze obawy i wezwać do działania w obronie państwa prawa i praw człowieka w Polsce.

Pomimo powtarzających się ostrzeżeń przez Komisję Europejską, inne organizacje międzynarodowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, polski rząd nadal podważa rządy prawa, zaostrza swój nacisk na media i odwraca się od ochrony praw człowieka. Działania te naruszają zasady tworzenia Unii Europejskiej (UE) zapisane w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TEU), nakazują zdecydowaną i niezwłoczną reakcję wszystkich instytucji UE i państw członkowskich.

Dlatego też zachęcamy do wypowiedzania się, zarówno w trakcie posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych oraz w komunikatach publicznych, przeciwko tej sytuacji i wspierania wysiłków Komisji Europejskiej w celu przekazania sprawy Radzie na podstawie art.7 ust. 1 TUE.

Na swoim posiedzeniu w dniu 16 maja Rada wyraziła poparcie dla determinacji Komisji, aby kontynuować dialog z rządem polskim w ramach ram prawnych UE w celu wzmocnienia zasady rządów prawa i znalezienia konstruktywnego rozwiązania kwestii określonych w porozumieniu z władzami Polski.

Od tamtego czasu nie poczyniono żadnych postępów. Wręcz przeciwnie, władze polskie nadal działały z pełnym lekceważeniem zaleceń Komisji, co więcej od tamtego czasu zostały wprowadzone nowe zmiany, które jeszcze bardziej podważają niezależność polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Jak już podkreślono w naszym piśmie z 15 maja, zmiany mające wpływ na Trybunał Konstytucyjny i sądownictwo stanowią część znacznie szerszego ataku systemowego, który podważa kontrolę i równowagę przy poszanowaniu praw człowieka w Polsce od października 2015 r.

Uprawnienia władzy wykonawczej zostały znacznie rozszerzone kosztem innych instytucji, podważając rozdział kompetencji, jako istotnego elementu państwa prawa. Zmiany te ograniczyły również wolność mediów, wolność słowa i zgromadzeń, prawa do azylu, prawa do prywatności i seksualności kobiet i praw reprodukcyjnych. Niepokojące jest to, że pojawiają się nowe propozycje, które mają zostać przyjęte przez Parlament do końca roku, a które miałyby wpływ na niezależność mediów i ograniczyłyby dostęp NGO do niezależnych funduszy.

Chociaż te szkodliwe inicjatywy spotkały się z silną reakcją społeczeństwa obywatelskiego, to reakcja rządu na masowe protesty tylko potwierdza jego gotowość do przemilczenia głosów krytyki.

W tym kontekście z zadowoleniem przyjmujemy decyzję Komisji o przedłużeniu jej kontroli nad praworządnością w Polsce w celu omówienia najnowszych kwestii dotyczących niezależności wymiaru sprawiedliwości, a także kontynuacji postępowania w sprawie

uchybień zobowiązaniom w związku z ustawą o sądach powszechnych, wprowadzoną 28 lipca.

Zgadza się z oceną Komisji, że dialog z władzami polskimi w sprawie praworządności osiągnął punkt końcowy i popiera decyzję Komisji co do wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi w celu zapewnienia przestrzegania przez państwo polskie zobowiązań wynikających z Traktatów UE.

Wzywamy zatem Radę do utrzymania przez Komisję i Parlament Europejski stanowiska, które mówi o braku szacunku ze strony polskiego rządu dla przestrzegania zobowiązań wynikających z Traktatów UE.

Kluczowe dla tych trzech instytucji jest utworzenie zjednoczonego frontu w obronie zasad założycielskich UE oraz wspieranie obywateli Polski w ich wysiłkach na rzecz utrzymania społeczeństwa obywatelskiego w którym zasady te są realizowane.

Rada powinna wyrazić wyraźne poparcie dla Komisji w kwestii następnego kroku i wszczęcia procedury określonej w art. 7 ust. 1 TUE, aby sprawa została formalnie umieszczona w porządku obrad Rady.

Nadszedł czas, aby Rada przyjęła oficjalne stanowisko w sprawie całego zakresu rządów prawa i naruszeń praw człowieka w Polsce, a także wyraźnych wezwań do władz polskich do pełnego poszanowania zasad zapisanych w art. 2 TUE, co jest wymagane od wszystkich państw członkowskich.

Z poważaniem,

AEDH (Europejskie Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka)

Amnesty International

FIDH (Międzynarodowa Federacja Praw Człowieka)

HRW

Reporterzy Bez Granic